

**Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije
Zavod za polimerno inženjerstvo i organsku kemijsku tehnologiju**

Tehnologija bojila i premaza

Laboratorijske vježbe

Voditelji vježbi:

Doc. dr. sc. Zvonimir Katančić
Josipa Papac, mag. ing. oecoing.

Termin 1

- 1) Nanijeti premazno sredstvo (grupa A - Hammerite / grupa B – Iskr Lux BS) debljine 60 μm na metalnu pločicu aplikatorom *Zehntner* te staviti u sušionik na 30 °C u trajanju od 90 min. → **uzorak 60 μm -30 °C**. Nakon 90 min provesti „scratch test“ primjenom aparature *Zehntner* ZST 2095 i rezultat upisati u tablicu. Izmjeriti s mikrometrom debljinu pločice s nanesenim premazom i upisati debljinu premaza u tablicu.
- 2) Nanijeti premazno sredstvo (grupa A - Hammerite / grupa B - Iskr Lux BS) debljine 60 μm na metalnu pločicu aplikatorom *Zehntner* te staviti u sušionik na 50 °C u trajanju od 90 min. → **uzorak 60 μm -50 °C**. Nakon 90 min provesti „scratch test“ i rezultat upisati u tablicu. Izmjeriti s mikrometrom debljinu pločice s nanesenim premazom i upisati debljinu premaza u tablicu.
- 3) Nanijeti premazno sredstvo (grupa A - Hammerite / grupa B - Iskr Lux BS) debljine 30 μm na metalnu pločicu aplikatorom *Zehntner* te staviti u sušionik na 30 °C u trajanju od 45 min. Nakon isteka 45 min nanijeti drugi sloj od 30 μm te vratiti u sušionik daljnjih 45 min. → **uzorak 2x30 μm -30 °C**. Nakon 90 min provesti „scratch test“ i rezultat upisati u tablicu. Izmjeriti s mikrometrom debljinu pločice s nanesenim premazom i upisati debljinu premaza u tablicu.
- 4) Nanijeti premazno sredstvo (grupa A - Hammerite / grupa B - Iskr Lux BS) debljine 30 μm na metalnu pločicu aplikatorom *Zehntner* te staviti u sušionik na 50 °C u trajanju od 45 min. Nakon isteka 45 min nanijeti drugi sloj od 30 μm te vratiti u sušionik daljnjih 45 min. → **uzorak 2x30 μm -50 °C**. Nakon 90 min provesti „scratch test“ i rezultat upisati u tablicu. Izmjeriti s mikrometrom debljinu pločice s nanesenim premazom i upisati debljinu premaza u tablicu.
- 5) Viskozimetrom po Fordu izmjeriti viskoznost premaznog sredstva (grupa A - Hammerite / grupa B - Iskr Lux BS). Ulići 25 mL premaznog sredstva u viskozimetar te izmjeriti vrijeme istjecanja. Kinematička viskoznost se izračuna prema izrazu ν (cSt) = 3,85 x (4x t/s – 4,49 s). Dobivena vrijednost preračuna se u cm^2/s : St = Stoke, cSt = centiStoke, 1 St = 1 cm^2/s . Rezultat unijeti u tablicu.

Termin 2

- 1) Dodati 1 g TiO_2 /25 mL premaznog sredstva (grupa A - Hammerite / grupa B - Iskr Lux BS) disperzerom IKA Ultra-turrax (8000 rpm u trajanju 3 min).
- 2) Nanijeti premazno sredstvo (grupa A - Hammerite / grupa B – Iskr Lux BS s dodanim TiO_2) debljine 60 μm na metalnu pločicu aplikatorom *Zehntner* te staviti u sušionik na 30 °C u trajanju od 90 min. → **uzorak 60 μm + TiO_2 -30 °C**. Nakon 90 min provesti „scratch test“ primjenom aparature *Zehntner* ZST 2095 i rezultat upisati u tablicu. Izmjeriti s mikrometrom debljinu pločice s nanesenim premazom i upisati debljinu premaza u tablicu.
- 3) Nanijeti premazno sredstvo (grupa A - Hammerite / grupa B – Iskr Lux BS s dodanim TiO_2) debljine 60 μm na metalnu pločicu aplikatorom *Zehntner* te staviti u sušionik na 50 °C u trajanju od 90 min. → **uzorak 60 μm + TiO_2 -50 °C**. Nakon 90 min provesti „scratch test“ i rezultat upisati u tablicu. Izmjeriti s mikrometrom debljinu pločice s nanesenim premazom i upisati debljinu premaza u tablicu.

- 4) Nanijeti premazno sredstvo (grupa A - Hammerite / grupa B - Iskr lux BS s dodanim TiO_2) debljine 30 μm na metalnu pločicu aplikatorom *Zehner* te staviti u sušionik na 30 °C u trajanju od 45 min. Nakon isteka 45 min nanijeti drugi sloj od 30 μm te vratiti u sušionik daljnjih 45 min. → **uzorak 2x30 μm + TiO_2 -30 °C**. Nakon 90 min provesti „scratch test“ i rezultat upisati u tablicu. Izmjeriti s mikrometrom debljinu pločice s nanesenim premazom i upisati debljinu premaza u tablicu.
- 5) Mikrometrom izmjeriti debljinu metalne pločice na 3 mjesta i zabilježiti srednju vrijednost. Nanijeti premazno sredstvo (grupa A - Hammerite / grupa B - Iskr lux BS s dodanim TiO_2) debljine 30 μm na metalnu pločicu aplikatorom *Zehner* te staviti u sušionik na 50 °C u trajanju od 45 min. Nakon isteka 45 min nanijeti drugi sloj od 30 μm te vratiti u sušionik daljnjih 45 min. → **uzorak 2x30 μm + TiO_2 -50 °C**. Nakon 90 min provesti „scratch test“ i rezultat upisati u tablicu. Izmjeriti s mikrometrom debljinu pločice s nanesenim premazom i upisati debljinu premaza u tablicu.
- 6) Viskozi metrom po Fordu izmjeriti viskoznost premaznog sredstva (grupa A - Hammerite / grupa B - Iskr lux BS s dodanim TiO_2) prema proceduri iz Termina 1. Rezultat unijeti u tablicu.

Termin 3

- 1) Ponoviti „scratch test“ svih uzoraka iz Termina 1 i Termina 2. Rezultate unijeti u tablicu.
- 2) Izmjeriti adheziju „pull off test“ svih uzoraka aparaturom *PosiTest ATM 20A DeFelsko*.
- 3) Provesti sintezu pigmenta Cobalt Green prema navedenoj proceduri.

Sinteza:

1) Cobalt Green CoZnO_2

Kemikalije: 1,25 g ZnO_2
                          0,25 g $\text{CoCl}_2 \times 6\text{H}_2\text{O}$

Postupak:

Vježba se radi u digestoru!

U tarioniku homogenizirati 1,25 g ZnO_2 i 0,25 g $\text{CoCl}_2 \times 6\text{H}_2\text{O}$. Prenijeti smjesu u epruvetu, grijati usitnjeni prah u epruveti na plameniku 3-4 minute.

Nakon zagrijavanja, smjesu ostaviti da se ohladi. Hladnu smjesu prenijeti u čisti tarionik i usitniti nastali zeleni prah.

Rezultati

Mjerenje debljine premaznog sloja (μm)

Uzorak 60 μm -30 °C	
Uzorak 60 μm -50 °C	
Uzorak 2x30 μm -30 °C	
Uzorak 2x30 μm -50 °C	
Uzorak 60 μm +TiO ₂ -30 °C	
Uzorak 60 μm +TiO ₂ -50 °C	
Uzorak 2x30 μm +TiO ₂ -30 °C	
Uzorak 2x30 μm +TiO ₂ -50 °C	

Mjerenje viskoznosti po Fordu (ν , cm^2/s)

Viskoznost (čisto prem. sredstvo)	
Viskoznost (+ 1 g TiO ₂ /25 mL)	

Scratch test (F/N)

Termin 1	
Uzorak 60 μm -30 °C (Termin 1)	
Uzorak 60 μm -50 °C (Termin 1)	
Uzorak 2x30 μm -30 °C (Termin 1)	
Uzorak 2x30 μm -50 °C (Termin 1)	
Termin 2	
Uzorak 60 μm +TiO ₂ -30 °C (Termin 2)	
Uzorak 60 μm +TiO ₂ -50 °C (Termin 2)	
Uzorak 2x30 μm +TiO ₂ -30 °C (Termin 2)	
Uzorak 2x30 μm +TiO ₂ -50 °C (Termin 2)	
Termin 3	
Uzorak 60 μm -30 °C (Termin 3)	
Uzorak 60 μm -50 °C (Termin 3)	
Uzorak 2x30 μm -30 °C (Termin 3)	
Uzorak 2x30 μm -50 °C (Termin 3)	
Uzorak 60 μm +TiO ₂ -30 °C (Termin 3)	
Uzorak 60 μm +TiO ₂ -50 °C (Termin 3)	
Uzorak 2x30 μm +TiO ₂ -30 °C (Termin 3)	
Uzorak 2x30 μm +TiO ₂ -50 °C (Termin 3)	

Pull off test

Uzorak 60 μm -30 °C (Termin 1)	
Uzorak 60 μm -50 °C (Termin 1)	
Uzorak 2x30 μm -30 °C (Termin 1)	
Uzorak 2x30 μm -50 °C (Termin 1)	
Uzorak 60 μm +TiO ₂ -30 °C (Termin 2)	
Uzorak 60 μm +TiO ₂ -50 °C (Termin 2)	
Uzorak 2x30 μm +TiO ₂ -30 °C (Termin 2)	
Uzorak 2x30 μm +TiO ₂ -50 °C (Termin 2)	